

Κυκλοφόρησε το τελευταίο βιβλίο του οικονομολόγου Κώστα Μελά με τίτλο «Μετά τη “μετα-εποχή” τι;» από τις εκδόσεις Ελληνοεκδοτική. Αναζητείστε το!

– Το κράτος χρησιμοποιεί αυτά τα 62+ δισ. ευρώ αντί να βγει στις αγορές για να εκδώσει νέα ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια.

– Μειώνει την εξάρτηση της χώρας από τις διαθέσεις των ξένων επενδυτών.

► Μείωση του Κόστους Εξυπηρέτησης (τόκοι):

– Το επιτόκιο που πληρώνει το κράτος στους εγχώριους φορείς (π.χ. 3%) είναι συχνά χαμηλότερο από την απόδοση που θα απαιτούσαν οι αγορές για μακροχρόνιο δανεισμό.

– Οι τόκοι αυτοί παραμένουν «εντός της οικογένειας» του δημοσίου αντί να εκρέουν στο εξωτερικό.

► Χρηματοδότηση του Ταμειακού Αποθέματος (Cash Buffer):

– Ένα μεγάλο μέρος αυτών των χρημάτων τροφοδοτεί το επίσημο ταμειακό μαξιλάρι της χώρας.

– Το μαξιλάρι αυτό λειτουργεί ως εγγύηση ασφάλειας για τις αγορές και τους οίκους αξιολόγησης.

► Κάλυψη Προσωρινών και Διαρθρωτικών Ελλειμμάτων:

– Χρηματοδοτεί τρέχουσες δαπάνες του προϋπολογισμού (π.χ. δημόσιες επενδύσεις, εξόφληση παλαιότερων ομολόγων που λήγουν) όταν τα φορολογικά έσοδα δεν επαρκούν.

Γιατί η ανάγκη έγινε «διαρθρωτική» (μόνιμη);

Αν το κράτος αποφάσιζε αύριο το πρωί να επιστρέψει αυτά τα 60 δισ. ευρώ στους φορείς (ασφαλιστικά ταμεία, νοσοκομεία κ.λπ.) και να σταματήσει το πρόγραμμα, θα δημιουργούνταν αμέσως μια τεράστια «τρύπα» ρευστότητας. Για να την καλύψει, η

Κεντρική Διοίκηση θα έπρεπε να δανειστεί το αντίστοιχο ποσό από τις αγορές, γεγονός που θα εκτίναζε το επίσημο χρέος κατά Μάαστριχτ και θα αύξανε κατακόρυφα το κόστος δανεισμού της χώρας.

Γιατί τα repos καλύπτουν και «δαπάνες του προϋπολογισμού»;

Όταν αναφέρεται ότι τα repos καλύπτουν «δαπάνες του προϋπολογισμού», εννοούνται κυρίως δύο πράγματα που δεν αναιρούν το πρωτογενές πλεόνασμα:

1 Οι Τόκοι του Χρέους: Οι τόκοι είναι δαπάνη του προϋπολογισμού, αλλά εξαιρούνται εξ ορισμού από το πρωτογενές πλεόνασμα. Μπορεί, δηλαδή, το κράτος να έχει πλεόνασμα προ τόκων, αλλά μετά την πληρωμή των τόκων να περνάει σε συνολικό (δημοσιονομικό) έλλειμμα. Αυτό το τελικό έλλειμμα χρηματοδοτείται με τα repos.

2 Η Εποχικότητα (Ταμειακό Mismatch): Τα έσοδα του κράτους (π.χ. ο Φόρος Εισοδήματος ή ο ΕΝΦΙΑ) εισπράττονται κυρίως στο δεύτερο μισό του έτους. Όμως, οι δαπάνες (μισθοί, συντάξεις, λειτουργικά) τρέχουν κάθε μήνα. Το κράτος χρησιμοποιεί το μόνιμο απόθεμα των repos για να πληρώνει τις δαπάνες του Ιανουαρίου ή του Μαρτίου και «ρεφάρει» ταμειακά το φθινόπωρο.

Η Διαρθρωτική Παγίδα

Αν το κράτος είχε τόσο μεγάλα πλεονάσματα που θα μπορούσαν να καλύψουν και την αποπληρωμή του παλαιού χρέους και τις καθημερινές ανάγκες ρευστότητας, τότε το απόθεμα των repos θα έπρεπε να μειώνεται. Το γεγονός ότι το απόθεμα αυξάνεται αποδεικνύει ότι το κράτος έχει ενσωματώσει αυτά τα 60 δισ. ευρώ ως μόνιμη βάση της ταμειακής του επιβίωσης. Τα χρησιμοποιεί ως ένα εσωτερικό, ανακυκλούμενο δάνειο. Αν αύριο σταματούσε να το κάνει, το πρωτογενές πλεόνασμα δεν θα άλλαζε (αφού οι φόροι και οι μισθοί θα έμεναν ίδιοι), αλλά το κράτος θα ξέμενε από μετρητά (ρευστότητα) για να πληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Πού βρίσκεται το απόθεμα των repos

Τα 60,00 δισ. ευρώ των repos «δεν υπάρχουν στο ταμείο», δεν κάθονται αδρανή σε έναν λογαριασμό ως καθαρά, ελεύθερα μετρητά που μπορεί το κράτος να τα ξοδέψει ανά πάσα στιγμή χωρίς συνέπειες. Στην πραγματικότητα, αυτά τα χρή-

ματα είναι ταμειακά δεσμευμένα και λειτουργικά επενδυμένα με τους εξής δύο τρόπους:

1 Είναι «κλειδωμένα» στο Ταμειακό Μαξιλάρι (Cash Buffer)

Ένα τεράστιο μέρος από αυτά τα 60,00 δισ. ευρώ αποτελεί το επίσημο ταμειακό μαξιλάρι ασφαλείας της χώρας στην Τράπεζα της Ελλάδος.

► Γιατί είναι δεσμευμένα; Αυτό το μαξιλάρι (π.χ. της τάξης των 30-35 δισ. ευρώ) είναι ο λόγος που οι οίκοι αξιολόγησης μας έδωσαν την επενδυτική βαθμίδα και που οι ξένοι μας δανείζουν με χαμηλά επιτόκια.

► Η δέσμευση: Το κράτος απαγορεύεται ψυχολογικά και πολιτικά να το αγγίξει για να χρηματοδοτήσει τρέχουσες ανάγκες, γιατί αν το μαξιλάρι μειωθεί απότομα, οι αγορές θα τρομάξουν, τα spreads θα εκτιναχθούν και η χώρα θα βρεθεί σε κρίση. Επομένως, τα λεφτά των repos είναι εκεί, αλλά είναι «βιτρίνα» για τις αγορές.

2 Έχουν χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή παλαιού χρέους (Roll-over)

Όπως εξηγήσαμε προηγουμένως, το κράτος χρησιμοποιεί συνεχώς μέρος αυτών των χρημάτων για να πληρώνει ομόλογα που λήγουν, αντί να δανείζεται από το εξωτερικό.

► Η επένδυση/χρήση: Αν το κράτος πήρε 10 δισ. από τα repos του ΕΦΚΑ πριν από τρία χρόνια και τα έδωσε για να εξοφλήσει ένα παλιό ομόλογο που έληγε, τα μετρητά αυτά έχουν φύγει από τη χώρα, έχουν πάει στους ξένους επενδυτές που κρατούσαν το ομόλογο.

► Πώς συντηρείται αυτό; Κάθε μέρα ή κάθε μήνα που λήγει το repo του ΕΦΚΑ, ο ΟΔΔΗΧ δεν έχει να του δώσει τα 10 δισ. σε μετρητά. Αντίθετα, του δίνει ένα νέο χαρτί (ανανέωση/roll-over), λέγοντάς του: «Κράτα αυτό το repo για άλλες 30 μέρες και θα σου δώσω και τον τόκο».

Συμπέρασμα:

Μια «Λογιστική Ανακύκλωση»

Τα λεφτά των repos, λοιπόν, δεν είναι καταχωνιασμένα σε ένα χρηματοκιβώτιο.

► Είτε λειτουργούν ως εγγύηση (κάθονται στην ΤτΕ για να τα βλέπουν οι αγορές).

► Είτε έχουν ήδη ξοδευτεί για να σβήσουν παλαιότερα χρέη προς το εξωτερικό.

Γι' αυτό, αν πχ. ο ΕΦΚΑ ζητούσε ξαφνικά τα μετρητά του πίσω, το κράτος δεν θα μπορούσε απλά να ανοίξει το ταμείο και να τα δώσει. Θα έπρεπε είτε να «χαλάσει» το μαξιλάρι ασφαλείας (σοκάροντας τις αγορές) είτε να τρέξει στις αγορές να τυπώσει νέα ομόλογα για να βρει τα μετρητά.

■ Γράφει ο **Θοδωρής Μακρίδης**

Τα μυστήρια της Παναγίας Σουμελά

Πέρασαν περισσότερες από σαράντα ημέρες από τη φετινή Θεία Λειτουργία στην Παναγία Σουμελά. Ίσως είναι η κατάλληλη στιγμή για έναν ψύχραιμο απολογισμό, όχι μόνο της στάσης των τουρκικών αρχών, αλλά και της δικής μας. Η ιστορική Μονή, σύμβολο της Ορθοδοξίας και του Ποντιακού Ελληνισμού επί αιώνες, ξαναλειτούργησε τον Δεκαπενταύγουστο του 2010, προεξάρχοντος του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου. Ακολούθησε πολυετές κλείσιμο για εργασίες αποκατάστασης. Μετά την επανέναρχη των λειτουργιών, η πρόσβαση στο προσκύνημα εξακολουθεί να εξαρτάται από τις άδειες και τους όρους της τουρκικής πλευράς. Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, η λειτουργία μεταφέρθηκε από τις 15 στις 23 Αυγούστου. Φέτος, οι περιορισμοί έγιναν ακόμη πιο αισθητοί: μόλις 80 προσκεκλημένοι έλαβαν άδεια εισόδου και οι δημοσιογράφοι αποκλείστηκαν από τον χώρο της ακολουθίας. Την ίδια ώρα, τουρκικοί εθνικιστικοί κύκλοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν μια θρησκευτική τελετή ως ζήτημα εθνικής κυριαρχίας. Η παρουσία του προέδρου της ΚΕΔΕ (Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος) κ. Κυρίζογλου και Ελλήνων δημάρχων υπήρξε μια θετική, θεσμική κίνηση. Όταν, όμως, οι διαθέσιμες θέσεις είναι ελάχιστες, δεν μπορεί η παρουσία επισήμων να αποβαίνει εις βάρος απλών προσκυνητών. Ούτε μπορεί να περνά απαρατήρητη η φωτογράφιση του προέδρου της ΚΕΔΕ κάτω από το πορτρέτο του Κεμάλ, η οποία προκάλεσε δημόσια αντιπαράθεση. Η Σουμελά δεν είναι απλώς ένα αξιοθέατο που επισκεπτόμαστε με ειδική άδεια. Είναι ζωντανός τόπος πίστης και ιστορικής μνήμης. Γι' αυτό και το ερώτημα δεν περιορίζεται στο πότε και με πόσους θα τελείται μια λειτουργία. Αφορά το αν η ελληνική Πολιτεία, η Εκκλησία, το Οικουμενικό Πατριαρχείο και οι φορείς του Ποντιακού Ελληνισμού μπορούν να διαμορφώσουν μια σταθερή, κοινή διεκδίκηση για την ελεύθερη πρόσβαση και τη διαφύλαξη του χαρακτήρα της Μονής. Γιατί η Σουμελά δεν χρειάζεται μόνο επισκέπτες και επισήμους. Χρειάζεται να μπορεί να παραμένει ζωντανή.